Komunikácia a práca so systémom TIPES – program TIPES dos.

V tomto návode Vás oboznámime s prácou a nastavením EKS pri vytvorení zoznamu priradenia, uložení všetkých potrebných údajov do vnútornej pamäti ovládača, predstaví možnosti vykonania potrebných zmien v údajoch v súlade so správnym používaním EKS a pretekovým poriadkom SZ CHPH.

EKS TIPES potrebuje pre správne fungovanie poznať :

- presnú identifikáciu chovateľa
- pretekový plán, alebo miesta štartu holubov aktuálnej pretekovej sezóne, ktorých sa chce chovateľ so svojimi holubmi zúčastniť
- zoznam priradenia elektronických krúžkov, to znamená evidenciu holubov ktorá obsahuje presné číslo rodovej obrúčky holuba a pohlavie holuba, ku ktorej je priradené číslo závodného krúžku (elektronického TIPES krúžku)

Na spracovanie uvedených údajov je potrebné mať :

- zostavu EKS TIPES spojenú do jedného celku pomocou na to určených káblov tak ako pri nasadzovaní holubov na pretek
- osobný počítač

Tieto dve zariadenia sú navzájom prepojené na to určeným káblom cez nasadzovaciu jednotku a com port počítača. V počítači je nutné mať nainštalovaný software TIPES dos.

Vytvorenie požadovaných zostáv a spracovanie potrebných údajov vykonáme v dvoch krokoch :

- všetky uvedené údaje musíme ručne natipovať do počítača, tu potom vytvoríme zoznam priradenia a pripravené súbory uložíme v programe
- všetky pripravené súbory s počítača premiestnime do vnútornej pamäte ovládača EKS individuálne každému chovateľovi.

Inštalácia programu TIPES dos

Tento návod je určený pre používateľov osobného počítača, ktorý sa budú zaoberať konfiguráciou EKS TIPES a pravidelnou aktualizáciou už spomenutých databáz. K tomuto je potrebná základná znalosť operačného systému dos a Windows na užívateľskej úrovni.

Program skopírujeme alebo rozbalíme do adresára C:\TIPESMAN. Tento adresár je potrebné dodržať, lebo od neho závisí fungovanie programu.

Spustenie programu:

V prostredí Windows stačí kliknúť myšou na súbor TIPESDOS.exe, v prostredí DOS je potrebné tento súbor spustiť. Program je určený pre DOS, takže vo Windows sa spustí v okne. Na jeho fungovaní sa však nič nemení. Je potrebné myslieť na to že pri komunikácii so systémom TIPES bude využívaný sériový port (COM), preto ho nesmie blokovať nejaké prídavné zariadenie, napr. myš alebo modem.

Pre spustenie programu je potrebné v menu **Možnosti/Príprava –seřizení** zvoliť port ku ktorému je systém TIPES pripojený (COM 1 alebo COM 2). Potom tiež nastavenie pripojenia tlačiarne (obyčajne LPT 1)

📾 Tipesdos.exe	
holubi-udaje zpracovat Tipes moznosti pomoc identifikaci chovatele zpracovat priprava-serizeni systemu seznam ipesu c:\tchechie\ eznam pro zajisteni udaju c:\tchechie\sicher\ pripojka pr pripojka pro ti (•) COM1 (•) LPT1 (·) LPT3 pomoc	14:58:15
F1 - pomoc F10 - Menü Alt-X - zkoncit	122544

Základná konfigurácia:

Najskôr je do programu potrebné zadať hlavné a nutné údaje, bez ktorých by program nepracoval korektne. Na hlavnej lište v hornrj časti okna je zobrazená hlavná lišta. V menu **možnosti /údaje pro licenci** vyplňte jednotlivé políčka podľa obrázku.

holubi-udaje zpracovat Tipes moznosti pomoc 15:08:25 identifikaci chovatele zpracovat udaje pro licenci raj 0 ze e 000 14 SK poturdit
OS-o-naceni zilina misto asazeni holubu rosinky pomoc

Potom v menu **holubi-údaje /chovateľ** máme možnosti nový, pozmeniť alebo vymazať. Ak si vyberieme pridať nového chovateľa otvorí sa nové okno. Tu je potrebné vyplniť jednotlivé políčka podľa obr.

Údaje uložíme potvrdením kliknutím na tlačidlo potvrdiť. V okne **identifikaci chovatele spracovať** sa objaví nový chovateľ.

🛤 Tipesdos.exe				_ 🗆 🗵
holubi- <mark>u</mark> daje zprac	ovat Tipe	s moznosti pomod	C	15:20:16
		ikasi shawatala s		
	— Iuentii	IKACI CHUVALEIE 2	pracuvat	
		Zilina (rosinky) Kraj 000, OS 14		
spol	ek chovate	1 imeno	od Tipesu	
0	6 001	Moravcik J.+ L.	21.04.2008	
0	6 008	Prasek Ladislav		
N	6 009	Funtik Jozef	30.03.2008	
0	6 010 C 010	Blazek Stefan	30.03.2008	
0	6 ULJ C 014	Malik J + P	30.03.2008	
0	6 014 6 016	Danicak Budalf	13 04 2000	
0	6 010 6 041		11 04 2008	
N N N N N N N N N N N N N N N N N N N	7 053	Halica + Pagac	23 04 2008	
Й	2 020	Uitos Jan	13.04.2008	
		· 1000 0411		
L				
F1 - pomoc - F10 - Me	nü Alt-X	- zkoncit		128128

V ďalšom kroku v menu **holuby – udaje /holuby** máme možnosť zpracovať, priradit, seradit holuby. Každý chovateľ má má vlastný zoznam holubov, vlastnú evidenciu. V menu zpracovat – postupne pridávame holuby až vytvoríme celý zoznam (evidenciu) holubov vybratého chovateľa.

🖾 Tipesdos.exe				
holubi-udaje zpracovat Tipes moznosti pomoc 15:25:26				
Moravcik J.+ L., cislo serie 00000414 kraj 000, oblast 14, spolek 06, chovatel 001				
95 holubi				
sk03- 14100739 e sk00- 14.0540				
sk03- 14120067 sk04- 01402654				
sk04- 01402655 pozmenit vic najed pridat vymazat				
sk04 - 14061001				
sk04- 14061032 v potvrdit prerusit vyhledat pomoc				
F1 - pomoc F10 - Menü Alt-X - zkoncit 109616				

Každú vykonanú zmenu je potrebné potvrdiť, tým sa zmena uloží do zoznamu.

Vytvorenie zoznamu priradenia.

Aby sme vytvorili zoznam priradenia holubov chovateľa, musíme každému holubovi priradiť elektronický TIPES krúžok. V menu **holubyudaje/holuby/priradiť** sa dostaneme do okna **holubum elektronicke krouzky priradit.** Pri tomto úkone vytvárame pevné spojenie medzi číslom rodovej obrúčky holuba a číslom elektronického TIPES krúžka. Systém TIPES je spojený cez nasadzovaciu jednotku s počítačom na to určeným káblom. Na displeji ovládača v hlavnom menu je vyberieme možnosť PRIRADENIE a potvrdíme enter na klávesnici ovládača.

V zozname holubov chovateľa vyberieme holuba ktorému chceme pridať čip. Vložíme čip do priehlbiny v nasadzovacej jednotke, ozve sa krátke pípnutie a na displeji ovládača sa zobrazí osem miestny kód čipu. Na počítači potom kliknite na políčko priradiť, počítač načíta číslo čipu a pred číslom holuba sa objaví znak o. V pravej hornej časti okna sa pod textom **elektronicke krouzky** objaví kód čipu. Potom vyberiete zo zoznamu ďalšieho holuba, do matky vložte ďalší čip a kliknite na priradiť. Tuto činnosť opakujte dovtedy pokiaľ všetky holuby zo zoznamu budú mať pridelené el. TIPES krúžky – vytvoríte zoznam priradenia.

🕰 Tipesdos.exe				
holubi- <mark>u</mark> daje zpracovat Tipes m	oznosti <mark>p</mark> omoc 15:47:15			
bolubum elektro	nicke krouzku priradit			
zilina ci	ala serie 00000414			
kraj 000, oblast 14, spolek 06, chovatel 001				
95 holubi, 95 krouzky				
o sk00- 14.0540 A o sk03- 14100739 e	elektronicke krouzky 4F3E28E3			
o sk03- 14120067 o sk04- 01402654				
o sk04– 01402655 o sk04– 14061001 ×	vyhledat priradit vymazat			
o sk04- 14061011 o sk04- 14061032	nic neprirazene holuby vyma			
o sk04- 14061033	potvrdit prerusit pomoc			
0 3762 01400313				
F1 - pomoc F10 - Menü Alt-X - zk	oncit 108800			

Vytvorenie pretekového plánu:

V menu **holuby – udaje / miesta vypustenia spracovať** môžeme aktualizovať miesta štartu holubov podĺa aktuálneho pretekového plánu. Kliknutím na tlačidlo **Pridať** zostavíme postupne všetky miesta štartu.

🔤 Tipesdos.exe	×
holubi-udaje zpracovat Tipes moznosti pomoc 15:56:4	6
$F_1 = person F_1 \theta = Menii = 0.1t = Y = skensit = 12326$	A

Podľa tohto postupu práce máme všetky potrebné údaje uložené v PC. V ďalšom kroku ich uložíme do ovládača EKS chovateľa.

Uloženie údajov do ovládača

Tento postup zaistí uloženie údajov z počítača do vnútornej pamäte ovládača. Predpokladom úspešného zvládnutia tohto bodu je správne zapojenie a nastavenie EKS. Systém je prepojený s počítačom cez nasadzovaciu jednotku pomocou na to určeného kábla. V hlavnom menu na ovládači nastavíme **VYMAZAŤ** a potvrdíte enter na klávesnici ovládača. Potom napíšete do ovládača tajné čísla, štandardne 1, 2, 3, 4, 5, 6 a počkáte 10 sekúnd do ukončenia vymazania (ovládač MC 2100 neodpočítava 10s., tu po zadaní tajných čísel potvrdíte enter). Po vymazaní vonkajšej pamäte ovládača zvoľte v menu ovládača možnosť **SPOJENI S PC**.

Teraz máte systém pripravený k prijatiu údajov z počítača. Na hlavnej lište v počítači zvoľte v menu **TIPES / IDENTIFIK. CHOVATELE ULOZIT**. Do ovládača sa uložia všetky údaje ktoré ste zadali pri vytvorení nového chovateľa (meno, adresa a pod.) F5

🔤 Tipesdos.exe		
holubi- <mark>u</mark> daje <mark>z</mark> pracovat	Tipes moznosti pomoc	10:26:16
· · ·	informace k ovladaci F2 seznam rekonstruovat F3 mista vypusteni zvolit F4 identifik.chovatele ulozit F5	
spolek c ØØ	el.prirazeni vyslat F6 1.a 2.ovladac prijmout F7 cizi ovladac prijmout F8	pesu 908
00 00 00	ta <mark>j</mark> ne cislo pozmenit F9 hodiny Tipesu seridit ►	108 106 106 106
00 00 00	008 Majzel Peter 31.03. 009 Funtik Jozef 26.08. 010 Zajacek M +L 10.04.	2008
00 00	011 Frasek Ladislav 16.04. 012 Funtik Anton 30.04.	2008
F1 - pomoc F10 - Menü f	llt-X - zkoncit	128112

Ďalej vyberte v menu **TIPES / el. prirazeni vyslat** alebo F6. Do ovládača sa teraz ukladá tabuľka priradenia (čísla rodových obrúčok ačísla elektronických krúžkov).

Posledná skupina údajov ktorú je potrebné uložiť do ovládača sú miesta štartu (pretekový plán). V menu **TIPES / miesta vypusteni zvolit** otvorí sa nové okno. V prvom kroku stlačte možnosť vymazať. Všetky miesta štartu z minulého roku budú v ovládači vymazané. Potom si z pripraveného zoznamu miest štartu vyberiete miesta ktoré chcete uložiť do ovládača.

Výber (označenie) sa vykoná stlačením medzerovníka. Každé označené miesto štartu má pred názvom hviezdičku. Teraz kliknite v počítači na ikonku uložiť. Vybraté miesta štartu sa uložia do ovládača. Maximálne je možné uložiť 22 miest štartu.

Odpojením ovládača od nasadzovacej jednotky sa všetky údaje uložia do vnútornej pamäte ovládača. Zmeniť ich môžete iba opakovaním uvedeného postupu pomocou pripojenia k PC.